

Paul's Letter to the **ROMANS**

Reconstructed Greek Text

Digital file version 1.0.ip.e (work in process)

Printed: January 29, 2010

All Rights Reserved

Text reconstructed by J. A. "Jack" Crabtree

GREETING

Part 1

- 1 Παῦλος, δούλος Ἰησοῦ, χριστοῦ - κλητὸς ἀπόστολος,
ἀφορισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ. [1:1]
- 2 ὁ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν
γραφαῖς ἀγίαις. ²·περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ - τοῦ γενομένου
ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ σάρκα· τοῦ ὀρισθέντος υἱοῦ
θεοῦ ἐν δυνάμει, κατὰ πνεῦμα ἀγιωσύνης, ἐξ
ἀναστάσεως νεκρῶν - Ἰησοῦ, χριστοῦ, τοῦ κυρίου
ἡμῶν. ³·δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν, καὶ ἀποστολὴν, εἰς
ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ
ὀνόματος αὐτοῦ. ⁴·ἐν οἷς ἐστε· καὶ ὑμεῖς κλητοὶ Ἰησοῦ,
χριστοῦ. [1:2-6]
- 3 πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς θεοῦ - κλητοῖς
ἀγίοις. [1:7a]
- 4 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη - ἀπὸ θεοῦ, πατρὸς ἡμῶν, καὶ
κυρίου, Ἰησοῦ, χριστοῦ. [1:7b]

INTRODUCTION

Part 2

- 5
πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ
ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται
ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. [1:8]
- 6
μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ θεός - ᾧ λατρεύω ἐν τῷ
πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ - ὡς
ἀδιαλείπτως μνεΐαν ὑμῶν ποιούμαι. 2·πάντοτε ἐπὶ τῶν
προσευχῶν μου δεόμενος εἴ πως ἤδη ποτὲ
εὐδοθήσομαι, ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ, ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς. 3·ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα
ὑμῖν πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς - τοῦτο δέ
ἐστίν, συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις
πίστεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. 4·οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν,
ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς -
καὶ ἐκωλύθη ἄχρι τοῦ δεῦρο - ἵνα τινὰ καρπὸν σχῶ
καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. [1:9-13]
- 7
Ἕλλησίν τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις,
ὀφειλέτης εἰμί. 2·οὕτως τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν
τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. 3·οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι
τὸ εὐαγγέλιον· δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν
παντὶ τῷ πιστεύοντι - Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ
Ἑλληνι. 4·δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ
ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν. 5·καθὼς
γέγραπται - ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. [1:14-17]

PORTION ONE

of the
Primary Discourse

SECTION 1

~~~~~  
§1.1

### Part 3

- 8 ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων, τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων. [1:18]
- 9 διότι τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ θεὸς αὐτοῖς ἐφάνερωσεν. <sup>2</sup>·τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ, ἀπὸ κτίσεως κόσμου, τοῖς ποιήμασιν νοούμενα. <sup>3</sup>·καθορᾶται ἢ τε αἰδῖος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους. <sup>4</sup>·διότι, γνόντες τὸν θεὸν, οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ ἠὺχαρίστησαν. <sup>5</sup>·ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνητος αὐτῶν καρδία. [1:19–21]
- 10 φάσκοντες εἶναι σοφοί, ἐμωράνθησαν καὶ ἥλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνοσ φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἔρπετῶν. <sup>2</sup>·διὸ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς. <sup>3</sup>·οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας – ἀμήν. <sup>4</sup>·διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας. <sup>5</sup>·αἶ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν. <sup>6</sup>·ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρσενες, ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας,

---

---

ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους –  
ἄρσενες ἐν ἄρσεσιν τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι  
– καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν  
ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες.

[1:22–27]

11

καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν  
ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον  
νοῦν ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, πεπληρωμένους πάση  
ἀδικίᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ. <sup>2</sup>·μεστοὺς φθόνου,  
φόνου, ἔριδος, δόλου, κακοηθείας. <sup>3</sup>·ψιθυριστάς,  
καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὕβριστάς, ὑπερηφάνους,  
ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς,  
ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀσπόνδους,  
ἀνελεήμονας. <sup>4</sup>·οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ  
ἐπιγνόντες – ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσουντες ἄξιοι  
θανάτου εἰσὶν – οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ  
συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν.

[1:28–32]

12

διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε, πᾶς ὁ κρίνων. <sup>2</sup>·ἐν ᾧ  
γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις. <sup>3</sup>·τὰ γὰρ  
αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων, οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ  
θεοῦ ἐστὶν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα  
πράσσοντας.

[2:1–2]

---

§1.2

## Part 4

13

λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε, ὁ κρίνων τοὺς τὰ  
τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτὰ – ὅτι σὺ  
ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ; <sup>2</sup>·ἢ τοῦ πλούτου τῆς  
χρηστότητος αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς  
μακροθυμίας, καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν  
τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; <sup>3</sup>·κατὰ δὲ τὴν  
σκληρότητα σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν,  
θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ  
ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ. <sup>4</sup>·ὅς ἀποδώσει

---

---

ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ - τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσιν, ζωὴν αἰώνιον· τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας καὶ ἀπειθοῦσι τῇ ἀληθείᾳ πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή. <sup>5</sup>·θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν - Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἑλληνοσ. <sup>6</sup>·δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν - Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι.

[2:3-10]

14

οὐ γὰρ ἐστὶν προσωποληψία παρὰ τῷ θεῷ. <sup>2</sup>·ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται. <sup>3</sup>·οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ θεῷ· ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιοθήσονται. <sup>4</sup>·ὅταν γὰρ ἔθνη, τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει, τὰ τοῦ νόμου ποιῆ - οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς - εἰσὶν νόμος. <sup>5</sup>·οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν - συμμαρτυροῦσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως (καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων), ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρίνει ὁ θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ.

[2:11-16]

## Part 5

15

εἰ δὲ σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ καὶ καυχᾶσαι ἐν θεῷ καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηγορούμενος ἐκ τοῦ νόμου - πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων ἔχοντα τὴν μὴ μὴ μορφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ - ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; <sup>2</sup>·ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν, κλέπτεις; <sup>3</sup>·ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις; <sup>4</sup>·ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἰδῶλα, ἱεροσυλεῖς; <sup>5</sup>·ὁ ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν

---

---

ἀτιμάζεις. <sup>6</sup>·τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ δι' ὑμᾶς  
βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καθὼς γέγραπται.

[2:17–24]

16

περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ ἐὰν νόμον πράσσης· ἐὰν δὲ  
παραβάτης νόμου ᾖ, ἢ περιτομὴ σου ἀκροβυστία  
γέγονεν. <sup>2</sup>·ἐὰν οὖν ἢ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ  
νόμου φυλάσσει, οὐχὶ ἢ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς  
περιτομὴν λογισθῆσεται; <sup>3</sup>·καὶ κρινεῖ ἢ ἐκ φύσεως  
ἀκροβυστία τὸν νόμον τελοῦσα σέ, τὸν διὰ γράμματος  
καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου. <sup>4</sup>·οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ  
φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἢ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ  
περιτομῆ. <sup>5</sup>·ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος· καὶ  
περιτομὴ καρδίας – ἐν πνεύματι, οὐ γράμματα. <sup>6</sup>·οὐ ὁ  
ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ.

[2:25–29]

~~~~~  
§1.3

Part 6

17

τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου; ²·ἢ τίς ἢ ὠφέλεια
τῆς περιτομῆς; ³·πολὺ κατὰ πάντα τρόπον. ⁴·πρῶτον
μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ.

[3:1–2]

18

τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες; ²·μὴ ἢ ἀπιστία αὐτῶν τὴν
πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσῃ; ³·μὴ γένοιτο. ⁴·γινέσθω δὲ
ὁ θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης. ⁵·καθὼς
γέγραπται – ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ
νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.

[3:3–4]

19

εἰ δὲ ἢ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν, τί
ἐροῦμεν; ²·μὴ ἄδικος ὁ θεὸς, ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν;
³·(κατὰ ἄνθρωπον λέγω.) ⁴·μὴ γένοιτο. ⁵·ἐπεὶ πῶς κρινεῖ
ὁ θεὸς τὸν κόσμον;

[3:5–6]

20

εἰ δὲ ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι
ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι καὶ γὰρ ὡς
ἀμαρτωλὸς κρίνομαι; ²·καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα
καὶ καθὼς φασὶν τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι - ποιήσωμεν
τὰ κακά ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ. ³·ὣν τὸ κρίμα ἐνδικόν
ἐστίν.

[3:7-8]

Part 7

21

τί οὖν; ²·προεχόμεθα; ³·οὐ πάντως· προητιασάμεθα γὰρ
Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλληνας - πάντας - ὑφ' ἀμαρτίαν
εἶναι. ⁴·καθὼς γέγραπται ὅτι οὐκ ἔστιν δίκαιος, οὐδὲ
εἷς. ⁵·οὐκ ἔστιν ὁ συνίων· οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν
θεόν -

⁶·πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἠχρειώθησαν. ⁷·οὐκ ἔστιν ὁ
ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. ⁸·τάφος
ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν· ταῖς γλώσσαις αὐτῶν
ἐδολιοῦσαν. ⁹·ὶὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν· ὣν τὸ
στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει. ¹⁰·ὄξεις οἱ πόδες αὐτῶν
ἐκχέαι αἷμα· σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτῶν καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. ¹¹·οὐκ ἔστιν
φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

¹²·οἶδαμεν δὲ ὅτι, ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ
λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῆ καὶ ὑπόδικος γένηται
πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ. ¹³·διότι, ἐξ ἔργων νόμου οὐ
δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ
νόμου ἐπίγνωσις ἀμαρτίας.

[3:9-20]

~~~~~  
§1.4

### Part 8

22

νυνὶ δὲ, χωρὶς νόμου, δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται,  
μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν -

---

---

δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς  
πάντας τοὺς πιστεύοντας.

[3:21–22a]

23

οὐ γὰρ ἐστὶν διαστολή. <sup>2</sup>πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ  
ὕστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν  
τῆ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ  
Ἰησοῦ. <sup>3</sup>ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἰλαστήριον διὰ τῆς  
πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι. (<sup>4</sup>εἰς ἔνδειξιν τῆς  
δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν τῶν  
προγεγονότων ἁμαρτημάτων ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ.  
<sup>5</sup>πρὸς τὴν ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν  
καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιούντα τὸν  
ἐκ πίστεως Ἰησοῦ.)

[3:22b–26]

24

ποῦ οὖν ἡ καύχησις; <sup>2</sup>ἐξεκλείσθη. <sup>3</sup>διὰ ποίου νόμου;  
<sup>4</sup>τῶν ἔργων; <sup>5</sup>οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως.  
<sup>6</sup>λογιζόμεθα γὰρ δικαιούσθαι πιστεῖ ἀνθρώπων, χωρὶς  
ἔργων νόμου.

[3:27–28]

25

ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνον; <sup>2</sup>οὐχί καὶ ἐθνῶν; <sup>3</sup>ναί, καὶ  
ἐθνῶν, εἶπερ εἰς ὁ θεὸς. <sup>4</sup>ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ  
πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως.

[3:29–30]

---

---

SECTION 2

---

~~~~~  
§2.1

Part 9

26 νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; ²·μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ἰστάνομεν. [3:31]

27 τί οὖν ἐροῦμεν εὐρηκέναι Ἀβραάμ, τὸν προπάτορα ἡμῶν κατὰ σάρκα; ²·εἰ γὰρ Ἀβραάμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα. ³·ἀλλ' οὐ πρὸς θεόν. ⁴·τί γὰρ ἡ γραφή λέγει; ⁵·ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραάμ τῷ θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. ⁶·τῷ δὲ ἐργαζομένῳ, ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν· ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα. ⁷·τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ-πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ-λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. [4:1-5]

28 καθάπερ καὶ Δαυὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων -

²·μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. ³·μακάριος ἀνὴρ οὐ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν. [4:6-8]

~~~~~  
§2.2

**Part 10**

29 ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; <sup>2</sup>·λέγομεν γὰρ ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. <sup>3</sup>·πῶς οὖν ἐλογίσθη; <sup>4</sup>·ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; <sup>5</sup>·οὐκ ἐν περιτομῇ.

---

---

ἀλλ' ἐν ἀκροβυστία. <sup>6</sup>·καὶ σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως, τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστία. <sup>7</sup>·εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην· καὶ πατέρα περιτομῆς - τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἴχνεσιν τῆς ἐν ἀκροβυστία πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ.

[4:9-12]

30

οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ, ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. <sup>2</sup>·εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία.

[4:13-14]

~~~~~  
§2.3

Part 11

31

ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται. (²·οὐ δὲ οὐκ ἔστιν νόμος, οὐδὲ παράβασις.) ³·διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν· εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι - οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ. ⁴·ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν· καθὼς γέγραπται ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε.

[4:15-17a]

32

κατέναντι οὗ ἐπίστευσεν - θεοῦ τοῦ ζῶοποιούντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα - ὅς, παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι, ἐπίστευσεν εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὸ εἰρημένον - οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. ²·καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, οὐ κατενόησεν τὸ ἑαυτοῦ σῶμα - ἤδη νεκρωμένον (ἐκατονταετῆς που ὑπάρχων) - καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάρρας. ³·εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ, οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστία· ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει. ⁴·δοὺς δόξαν τῷ θεῷ, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι

ὁ ἐπήγγελται δυνατός ἐστὶν καὶ ποιῆσαι. ⁵·διὸ καὶ
ἐλογίσθη αὐτῷ, εἰς δικαιοσύνην.

[4:17b-23]

33

οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ·
ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς οἷς μέλλει λογίζεσθαι - τοῖς
πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον
ἡμῶν ἐκ νεκρῶν. ²·ὅς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα
ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

[4:24-25]

SECTION 3

§3.1

Part 12

34

δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ - δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ἣ ἑστήκαμεν - καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ. ²οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα· ἡ δὲ ἐλπίς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν.

[5:1-5]

35

ἔτι γὰρ χριστὸς, ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν - ἔτι κατὰ καιρὸν - ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν. ²μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθάνειται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. ³συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεός - ὅτι ἔτι ἀμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν, χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν. ⁴πολλῶ οὖν μᾶλλον, δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. ⁵εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον, καταλλαγέντες, σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ.

[5:6-10]

36

οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν, Ἰησοῦ, χριστοῦ - δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

[5:11]

§3.2

Part 13

37

διὰ τοῦτο, ὡσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσηλθεν καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διήλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον (2·ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ. 3·ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου· ἀλλὰ ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωϋσέως, καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ - ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος.)

[5:12-14]

38

ἀλλ' οὐχ - ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτως καὶ τὸ χάρισμα. 2·εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἢ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου - Ἰησοῦ χριστοῦ - εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν. 3·καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ δῶρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. 4·εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι, ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν διὰ τοῦ ἑνός, πολλῷ μᾶλλον, οἱ τὴν περισσεῖαν τῆς χάριτος - καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης - λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἑνός, Ἰησοῦ χριστοῦ.

[5:15-17]

39

ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτως καὶ δι' ἑνός δικαίωματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς. 2·ὡσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνός ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνός δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί.

[5:18-19]

40

νόμος δὲ παρεισῆλθεν ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα·
οὐ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ
χάρις, ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ
θανάτῳ, οὕτως καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ
δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ
κυρίου ἡμῶν.

[5:20–21]

PORTION TWO

of the Primary Discourse

SECTION 1

~~~~~  
§1.1.1

#### Part 14

- 41 τί οὖν ἐροῦμεν; <sup>2</sup>ἐπιμένωμεν τῇ ἀμαρτίᾳ ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; [6:1]
- 42 μὴ γένοιτο. <sup>2</sup>οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἀμαρτίᾳ - πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; [6:2]
- 43 ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι - ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν - εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; <sup>2</sup>συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. <sup>3</sup>εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα. [6:3-5]
- 44 τοῦτο γινώσκοντες· ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἀμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἀμαρτίᾳ. <sup>2</sup>ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας. <sup>3</sup>εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, εἰδότες ὅτι χριστὸς, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει. <sup>4</sup>θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. [6:6-9]

45

ὁ γὰρ ἀπέθανεν, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ. 2·ὁ δὲ ζῆ, ζῆ τῷ θεῷ. 3·οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς εἶναι νεκροὺς μὲν τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 4·μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ. 5·μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ. 6·ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ὡσεὶ ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ· ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει.

[6:10–14a]

§1.1.2

### Part 15

46

οὐ γὰρ ἐστε ὑπὸ νόμον ἀλλὰ ὑπὸ χάριν. 2·τί οὖν; 3·ἁμαρτήσωμεν ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον ἀλλὰ ὑπὸ χάριν;

[6:14b–15a]

47

μὴ γένοιτο. 2·οὐκ οἶδατε ὅτι ὧ παραστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δούλοι ἐστε ὧ ὑπακούετε – ἦτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην;

[6:15b–16]

48

χάρις δὲ τῷ θεῷ – ὅτι ἦτε δούλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς, ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ.

[6:17–18]

49

ἄνθρωπινον λέγω, διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. 2·ὡσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δούλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δούλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. 3·ὅτε γὰρ δούλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. 4·τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε τότε; 5·ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε. 6·τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος. 7·νυνὶ δὲ – ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ – ἔχετε τὸν καρπὸν

---

---

ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· τὸ δὲ τέλος, ζωὴν αἰώνιον. <sup>8</sup>·τὰ  
γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ  
θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

[6:19–23]

+ + +      • • •      + + +

50

ἢ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί – γινώσκουσιν γὰρ νόμον λαλῶ –  
ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον  
ζῆ;

[7:1]

51

ἢ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεταί νόμῳ.  
<sup>2</sup>·ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου  
τοῦ ἀνδρός. <sup>3</sup>·ἄρα οὖν – ζῶντος τοῦ ἀνδρός – μοιχαλὶς  
χρηματίζει ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ. <sup>4</sup>·ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ  
ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρῃ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ μὴ εἶναι  
αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ.

[7:2–3]

52

ὥστε ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ,  
διὰ τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς  
ἑτέρῳ – τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι. <sup>2</sup>·ἵνα  
καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ. <sup>3</sup>·ὅτε γὰρ ἡμεν ἐν τῇ σαρκί,  
τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν – τὰ διὰ τοῦ νόμου –  
ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορήσαι  
τῷ θανάτῳ. <sup>4</sup>·νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου –  
ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα – ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς  
ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι  
γράμματος.

[7:4–6]

~~~~~  
§1.2.1

Part 16

53

τί οὖν ἐροῦμεν; ²·ὁ νόμος ἁμαρτία;

[7:7a]

54

μὴ γένοιτο. ²·ἀλλὰ τὴν ἀμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου. ³·τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ἤδειν εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν οὐκ ἐπιθυμήσεις, ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἀμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν.

[7:7b–8a]

55

χωρὶς γὰρ νόμου ἀμαρτία νεκρά. ²·ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἀμαρτία ἀνέζησεν ἐγὼ δὲ ἀπέθανον. ³·καὶ εὐρέθη μοι – ἡ ἐντολὴ ἢ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον. ⁴·ἡ γὰρ ἀμαρτία, ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς, ἐξηπάτησέν με καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν.

[7:8b–11]

56

ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος καὶ ἡ ἐντολὴ ἀγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή.

[7:12]

~~~~~  
§1.2.2

## Part 17

57

τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ ἐγένετο θάνατος;

[7:13a]

58

μὴ γένοιτο. <sup>2</sup>·ἀλλὰ ἡ ἀμαρτία. <sup>3</sup>·ἵνα φανῇ ἀμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον <sup>4</sup>·ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἀμαρτωλὸς ἡ ἀμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. <sup>5</sup>·οἶδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν, ἐγὼ δὲ σάρκινός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἀμαρτίαν. <sup>6</sup>·ὁ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω. <sup>7</sup>·οὐ γὰρ ὁ θέλω τοῦτο πράσσω. <sup>7</sup>·ἀλλ' ὁ μισῶ τοῦτο ποιῶ.

[7:13b–15]

59

εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ – σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός. <sup>2</sup>·νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό. <sup>3</sup>·ἀλλὰ ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἀμαρτία. <sup>4</sup>·οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἐστὶν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν. <sup>5</sup>·τὸ γὰρ

---

---

θέλειν παράκειταιί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐχ εὐρίσκω.

[7:16–18]

60

οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν· ἀλλὰ ὃ οὐ θέλω κακόν, τοῦτο πράσσω. <sup>2</sup>·εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ· ἀλλὰ ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἀμαρτία. <sup>3</sup>·εὐρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειταιί.

[7:19–21]

~~~~~  
§1.3

Part 18

61

συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον. ²·βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου, ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἀμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν μου. ³·ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος. ⁴·τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;

[7:22–24]

62

χάρις δὲ τῷ θεῷ. ²·διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

[7:25a]

63

ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῖ δουλεύω νόμῳ θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἀμαρτίας. ²·οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. ³·ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος – τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ – ἠλευθέρωσέν με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἀμαρτίας – καὶ τοῦ θανάτου.

[7:25b–8:2]

64

τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός – ὁ θεός, τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκός ἀμαρτίας, καὶ περὶ ἀμαρτίας, κατέκρινεν τὴν ἀμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί ἵνα τὸ δικαίωμα

τοῦ νόμου πληρωθῆ ἔν ἡμῖν, τοῖς μὴ κατὰ σάρκα
περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.

[8:3-4]

65

οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ
δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος. ²·τὸ γὰρ φρόνημα
τῆς σαρκὸς θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος
ζωὴ καὶ εἰρήνη. ³·διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα
εἰς θεόν. ⁴·τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται·
οὐδὲ γὰρ δύναται. ⁵·οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ ἀρέσαι
οὐ δύνανται.

[8:5-8]

66

ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ· ἀλλὰ ἐν πνεύματι, εἶπερ
πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν.

[8:9a]

67

εἰ δέ τις πνεῦμα χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν
αὐτοῦ. ²·εἰ δὲ χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ
ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. ³·εἰ δὲ
τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος τὸν Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ
ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζῶποιήσει
καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος
αὐτοῦ πνεύματος ἐν ὑμῖν.

[8:9b-11]

68

ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμὲν οὐ τῇ σαρκὶ τοῦ
κατὰ σάρκα ζῆν. ²·εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε
ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος
θανατοῦτε, ζήσεσθε. ³·ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ
ἄγονται, οὗτοι υἱοὶ θεοῦ εἰσιν.

[8:12-14]

§1.4

Part 19

69

οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν, εἰς φόβον·
ἀλλὰ ἐλάβετε πνεῦμα υἰοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν ἄββα
– ὁ πατήρ.

[8:15]

70

αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι
ἐσμὲν τέκνα θεοῦ - εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι
(κληρονόμοι μὲν θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ χριστοῦ) -
εἶπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν.

[8:16-17]

+ + + • • • + + +

71

λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν
καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς
ἡμᾶς.

[8:18]

72

ἢ γὰρ ἀποκαρδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν
τῶν υἰῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται. ²τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ
κτίσις ὑπετάγη - οὐχ ἐκούσα, ἀλλὰ διὰ τὸν
ὑποτάξαντα ἐφ' ἐλπίδι ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις
ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν
ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ. ³οἶδαμεν
γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι
τοῦ νῦν.

[8:19-22]

73

οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ - τὴν ἀπαρχὴν τοῦ
πνεύματος ἔχοντες - ἡμεῖς καὶ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς
στενάζομεν, υἰοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν
ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν τῇ γὰρ ἐλπίδι
ἐσώθημεν. ²ἐλπίς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς - ὁ
γὰρ βλέπει τίς ἐλπίζει; ³εἰ δὲ ὁ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν,
δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα.

[8:23-25]

74

ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται τῇ
ἀσθενείᾳ ἡμῶν. ²τὸ γὰρ τί προσευξώμεθα καθὼς δεῖ
οὐκ οἶδαμεν. ³ἀλλὰ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει
στεναγμοῖς ἀλαλήτοις. ⁴ὁ δὲ ἔραυνῶν τὰς καρδίας
οἶδεν τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος - ὅτι κατὰ θεὸν
ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἀγίων.

[8:26-27]

Part 20

75

οἶδαμεν δὲ ὅτι, τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν θεὸν, πάντα
συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν - τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς
οὖσιν - ὅτι οὖς προέγνω, καὶ προώρισεν συμμόρφους
τῆς εἰκόνης τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν
πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· οὖς δὲ προώρισεν,
τούτους καὶ ἐκάλεσεν· καὶ οὖς ἐκάλεσεν, τούτους καὶ
ἐδικαίωσεν· οὖς δὲ ἐδικαίωσεν, τούτους καὶ ἐδόξασεν.
[8:28-30]

76

τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα;

[8:31a]

77

εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; ²·ὅς γε τοῦ ἰδίου
υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο. ³·ἀλλὰ ὑπὲρ ἡμῶν πάντων
παρέδωκεν αὐτόν. ⁴·πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα
ἡμῖν χαρίζεται;

[8:31b-32]

78

τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ; ²·θεὸς ὁ δικαίων.
³·τίς ὁ κατακρινῶν;

[8:33-34a]

79

χριστὸς ὁ ἀποθανών - μᾶλλον δὲ, ἐγερθεὶς, ὃς καὶ
ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ. ²·ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ
ἡμῶν. ³·τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ χριστοῦ;
⁴·θλίψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ
κίνδυνος ἢ μάχαιρα; ⁵·καθὼς γέγραπται ὅτι ἔνεκεν σοῦ
θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς
πρόβατα σφαγῆς. ⁶·ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν
διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. ⁷·πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε
θάνατος οὔτε ζωὴ, οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ, οὔτε
ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα, οὔτε δυνάμεις - οὔτε ὑψωμα
οὔτε βάθος - οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς
χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

[8:34b-39]